

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/347/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3614205181
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3614205181.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Viery Škultétyovej v právnej veci navrhovateľa Q. M., a.s., IČO: XX XXX XXX, so sídlom v L., V. XX/C, zastúpeného AK J. Z., proti odporcovi čiast. nesvojpr. H. F., bytom J., P. XXXX/XX, zastúpený opatrovníkom H. J., IČO: XX XXX XXX, so sídlom v J., X.. R. XXX/X, o zaplatenie 248,95 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 20. novembra 2014, č. k. 5C/200/2014-36, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal od odporcu zaplatenia 248,95 eur s príslušenstvom. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Rozhodol na základe výsledkov vykonaného dokazovania, z ktorého mal za preukázané, že právny predchodca navrhovateľa uzavrel s odporcom zmluvu o pripojení, na základe ktorej poskytoval odporcovi elektronické komunikačné služby. Právny vzťah medzi navrhovateľom a odporcom založený zmluvou o pripojení posúdil ako občianskoprávny vzťah, aplikáciu Obchodného zákonníka účastníci konania nedojednali a odporca uzavrel zmluvu ako fyzická osoba bez oprávnenia na podnikanie. Súd prvého stupňa konštatoval, že navrhovateľ sa domáha nároku na zaplatenie sumy 248,95 eur titulom zmluvnej pokuty z dôvodu porušenia zmluvných povinností odporcom, ktoré by mali za následok odpojenie SIM karty odporcu pred uplynutím doby viazanosti 24 mesiacov. Pre prípad porušenia zmluvných povinností (najmä nezaplatenie ceny služieb riadne a včas počas doby viazanosti alebo porušenie povinnosti zotrvať v zmluvnom vzťahu počas doby viazanosti) dojednali navrhovateľ a odporca v zmluve o pripojení zmluvnú pokutu v sume 248,95 eur. Zmluvu o pripojení súd prvého stupňa považoval za spotrebiteľskú zmluvu s tým, že na odporcu je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri uzatváraní nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený zmluvami o pripojení je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a násl. Občianskeho zákonníka). Konštatoval, že navrhovateľ právo na zaplatenie zmluvnej pokuty odvíja od spotrebiteľských zmlúv, ktoré sú ako tzv. typové zmluvy uzavierané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje. Nejde teda o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Navrhovateľ ako dodávateľ zmluvnú pokutu s odporcom ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, menil len výšku zmluvnej pokuty. Nakoľko sporné zmluvy o pripojení sú spotrebiteľskými zmluvami, je potrebné na ne aplikovať ustanovenia právneho poriadku o ochrane spotrebiteľa. K základným princípom spotrebiteľských zmlúv patrí, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach

a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Uvedené súd prvého stupňa konštatoval z toho dôvodu, že práve zmluvné dojednania obsiahnuté v spornej zmluve o pripojení týkajúce sa zmluvnej pokuty považoval za neprijateľné zmluvné dojednania, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Uviedol, že žiadnym spôsobom nespochybňuje význam zmluvnej pokuty. Pokiaľ však ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Vyslovil názor, že v spotrebiteľskej veci by už pri samotnom uzavieraní zmluvy nemal byť prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ. Už toto na prvý pohľad vyznieva výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy. Zmluvná pokuta v danom prípade len jednostranne zaťažuje spotrebiteľa pre prípad porušenia jeho povinností, a tak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V danej veci zmluvnú pokutu, tak ako je dojednaná v spornej zmluve o pripojení, považoval súd prvého stupňa ako neprimeranú sankciu, a to s poukazom na viaceré aspekty. Mal za to, že z hľadiska času dodávateľ vôbec nerozlišuje situáciu, keď v dôsledku nezaplattenia ceny dôjde k ukončeniu zmluvy napríklad jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti a prípadom, keď spotrebiteľ nezaplatí cenu hneď v prvý mesiac viazanosti, teda na jeho začiatku. Rovnako je bez akéhokoľvek významu to, akú cenu služieb spotrebiteľ nezaplatí, t.j. či nezaplatí napríklad len cenu dojednaného mesačného poplatku, alebo nezaplatí cenu v dôsledku prekročenia tejto sumy aj niekoľkonásobne vyššiu (v tomto smere dodávateľ až do prerušenia služby spotrebiteľa nijako neobmedzuje). Zmluvná pokuta patrí dodávateľovi podľa zmluvného dojednania aj v prípade, ak nedôjde k ukončeniu zmluvy, pretože stačí len úkon spotrebiteľa, ktorý smeruje k ukončeniu zmluvy, pričom ukončenie ako také vôbec nemusí ani nastať. Zmluvná pokuta bola dojednaná najmä pre prípad nezaplattenia splatnej ceny za služby riadne a včas, resp. pre prípad porušenia povinností upravených vo vymedzených článkoch zmluvy, ktoré nesúvisia s predajom mobilného telefónu alebo iného koncového zariadenia, ktorým užívateľ prijíma služby. Vzhľadom k tomu, že zmluvná pokuta je dojednaná ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy, pri uzavieraní zmluvy bol použitý štandardný typový formulár navrhovateľa, s vopred určenými podrobnými podmienkami a nemožnosťou ich zmeny zo strany odporcu, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Neprijateľná podmienka je neplatná ako taká, preto nemožno znižovať neplatne dojednanú zmluvnú pokutu. Preto súd prvého stupňa návrh spočívajúci v uplatnenej zmluvnej pokute v sume 248,95 eur spolu s uplatneným príslušenstvom z nej ako nedôvodný zamietol. O náhrade trov konania odporcu súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrhu v plnom rozsahu vyhovie a prizná navrhovateľovi aj trovy odvolacieho konania. Mal za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Dôvodil tým, že dňa 21.12.2010 odporca uzatvoril zmluvu o pripojení spolu s dodatkom, na základe ktorej poskytovateľ služby, právny predchodca navrhovateľa, bol povinný aktivovať odporcovi predplatenú mobilnú službu „O. XX“, ktorej obsahom bola povinnosť odporcu dobiť si počas lehoty viazanosti 24 mesiacov minimálne mesačne kredit vo výške 12 eur. Za to mu spoločnosť R. V., a.s. predala mobilný telefón značky X. XXXX v akciovej cene iba za 1 euro. Nezľavnená hodnota tohto telefónu bola v čase uzatvorenia zmluvy 99 eur s DPH. Jednalo sa o viazanosť na SIM kartu k telefónnemu číslu XXXX XXX XXX. Vzhľadom k tomu, že odporca nedodrжал povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy, navrhovateľ sa domáhal zaplattenia zmluvnej pokuty, ktorá v danom prípade tvorí jedinú istinu. Uviedol, že nakoľko inštitút zmluvnej pokuty slúži ako zabezpečovací prostriedok v zmluvných vzťahoch, považuje jej dojednanie za absolútne oprávnené. Uviedol, že ustanovenia dodatku týkajúce sa dojednania zmluvnej pokuty presne určujú povinnosti po porušení ktorých má podnik právo vyfakturovať dohodnutú zmluvnú pokutu. Odporca bol pri podpise zmluvných dokumentov oboznámený s možnosťou jej uplatnenia. S poukazom na bod 3 Dodatku trval na tom, že ide o taxatívny výpočet povinností a nie exemplifikatívny. K otázke nemožnosti ovplyvnenia zmluvných podmienok uviedol, že zo strany účastníka stále ostáva iba na jeho slobodnom rozhodnutí. Tento nie je nijakým spôsobom nútený vstúpiť do zmluvného vzťahu. Odporca si slobodne bez nátlaku vybral poskytovateľa služieb ako dodávateľa služieb, sám si vybral okruh služieb a napokon sám si zvolil aj mobilný telefón. Považoval za irelevantné aj zistenie súdu, že odporca je čiastočne nesvojprávny s tým, že rozhodnutie je vydané až viac ako rok potom, čo odporca naposledy uzatvoril zmluvu o pripojení a nie je preukázané, že by uzatváral zmluvu o pripojení ako nesvojprávny subjekt. Pokiaľ sa týka námietky,

že z hľadiska času nie je rozlíšené, kedy dôjde k ukončeniu zmluvy ani to akú cenu služby spotrebiteľ podľa zmluvy zaplatí navrhovateľ uviedol, že zmluvná pokuta ako súčasť zmluvy sa dohaduje pre prípad jej porušenia. Je to hrozba pre účastníka, aby svoje zmluvné povinnosti plnil. Pri vzniku zmluvy sa nedá predpokladať, či vôbec dôjde alebo v akom rozsahu dôjde k jej porušeniu. Preto je zmluvná pokuta nastavená tak, že by mala odradiť účastníka od jej porušenia a nie je neprimerane vysoká s ohľadom na zabezpečený záväzok, ktorý predpokladá tržbu 24 x 12,00 eur a hodnotu mobilného zariadenia.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu dôvodov podaného odvolania a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. Vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Odvolací súd preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní navrhovateľom vznesené a v celom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Osvojil si dôvody napadnutého rozhodnutia, na ktoré v celom rozsahu poukazuje podľa § 219 ods. 2 O.s.p. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa a k odvolacím námietkam navrhovateľa dodáva:

V preskúmvanej veci je nepochybné, že uzavretá zmluva o pripojení má povahu spotrebiteľskej zmluvy. Zmluvné podmienky v rámci spotrebiteľských zmlúv nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. V zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú pokutu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Za správne považuje vyslovený právny názor odvolací súd, že právny vzťah účastníkov založený Zmluvou o pripojení O. a jej Dodatkom zo dňa 16.02.2011 je potrebné posudzovať ako spotrebiteľský vzťah podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. To znamená, že predmetná zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré by spôsobovali značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to neprijateľné podmienky.

Odvolací súd sa stotožňuje s právnym posúdením zmluvnej podmienky, ako uskutočnil súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku. Navyiac, o neprijateľnosti obdobných zmluvných podmienok toho istého dodávateľa, ktoré boli právnym dôvodom vzniku obdobného nároku, bolo už právoplatne rozhodnuté vo viacerých rozsudkoch slovenských súdov a z dôvodu ich neprijateľnosti a neplatnosti nebolo priznané požadované plnenie. V zmysle ust. § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka je dodávateľ povinný zdržať sa používania takej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach, ktorú súd určil za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky. Novelou, zákonom č. 575/2009 Z. z., sa do Občianskeho zákonníka doplnilo ustanovenie § 53a podľa ktorého, ak súd právoplatne rozhodne o určitej zmluvnej podmienke uvedenej či už priamo v spotrebiteľskej zmluve, alebo v prílohe k zmluve, že je neplatná, nesmie ju dodávateľ viac používať ani vo vzťahu k iným spotrebiteľom a musí ju zo svojich zmlúv (resp. z príloh) vypustiť. Nevzťahuje sa to len na podmienky s rovnakým (doslovným) znením, aké bolo predmetom súdneho rozhodnutia, ale na všetky podmienky, ktorých význam (dôsledok) je taký istý, ako tej zmluvnej podmienky, o ktorej súd rozhodol, že je neplatná. Napriek tomu navrhovateľ v danej veci návrhom podaným dňa 22.08.2014 uplatňuje nárok na základe zmluvnej podmienky, ktorá bola vyhlásená z dôvodu neprijateľnosti za neplatnú rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 19.03.2013, č. k. 27C/178/2012-18. Aj keď uvedený rozsudok nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci, bolo by porušením princípu materiálnej právnej istoty odporcu, keby túto zmluvnú pokutu v danej veci súd považoval za platnú.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si náhradu trov neuplatnil a navyiac mu ani žiadne trovy nevznikli.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté jednohlasne.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.